עיתון ערבי מדווח על מגעי „המועצה הישראלית" עם אש"ף

מזה חצי־שנה ויותר, מאז החלו המגעים הרישמיים בין „המועצה הישראלית למען שלום ישראלי־פלסטיני" ובין צמרת אש"ף, לא פירסם „העולם הזה" שום פרטים על פגישות אלה, שריתקו את מיטב עיתוני העולם. אף שכל המידע היה בידי המערכת, גזרנו על עצמנו שתיקה מוחלטת — בהתאם להתחייבות שקיבלו על עצמם נציגי הממועצה, וביכללם אורי אבנרי, שלא לפרסם דבר בלי הסכמת הצד השני. כך נהגנו גם בשנתיים שלפני־כן, שבהן קיים אורי אבנרי לבדו מגעים נרחבים עם אישיות בכירה של אש"ף.

כך איבד „העולם הזה" שורה ארוכה של סקופים בינלאומיים — אך נשאר נאמן להתחייבות שקיבל על עצמו ערוכו הראשי. בכך שירתנו, על פי אמונתנו, גם את מיטב האינטרסים של מדינת־ישראל.

לפני שבוע חל שינוי מסויים במצב זה. שבועון ערבי פירסם דו"ח מקיף על המגעים האלה, ובכך הסיר במידה רבה את מעטה הסודיות שאפף אותם. תחת הכותרת „עראפאת לרבין: הפסקת הלוחמה תמורת מושב בז'נבה" פירסם השבוע הערבי „איוונסט", בשלושה עמודים, מיסמך המועתק להלן. „איוונסט" מתפרסם באנגלית מטעם העיתון הבייריותי החשוב „אל־חוואדס". עורכו הראשי, סאלים אל־לוזי, הוא שחיבר את הדו"ח.

אין „העולם הזה" מתכוון להוסיף על הפירסום הערבי, והוא עדיין רואה את עצמו קשור בהתחייבויות שלא לפרסם דבר בלי הסכמה חדדית. אולם הוא מוצא לנכון להסיף לדו"ח הערבי כמה פרטים חדרושים להבנת חדברים, תיקונים לשגיאות ודברי פרשנות לקטעים שיחיו, אחרת, סתומים.

דיברי העיתון הערבי מתפרסמים באותיות רגילות. הערות „העולם הזה" מודפסות באותיות שמנות.

מערכת „העולם הזה"

המגעים בפאריס

ז מן קצר אחרי מילחמת אוקטובר 1973, נפגש הנשיא האלג'ירי, הוארי בומדיין, עם יו"ר אש"ף, יאסר עראפאת. המילחמה יצרה אווירה חדשה במיזרח התיכון. משום כך השיא בומדיין, ש־הוא לוחם ותיק, עצה לעראפאת: הוא אמר שבמשך כל מהלך מילחמת־העצמאות האלג'רית, ניהלה תנועת־השיחרור (האלג'רית) שיחות עם אישים הקרובים לשילטונות הצרפתיים. הוא רמז שעל ה־פלסטינים לשקול ניהול שיחות עם הישראלים.

עראפאת התחשב בעצתו של בומדיין ונסע למוסקבה, שם נפגש עם שלושה חברים של מועצת־השלום הישראלית — הקשורה במועצת־השלום העולמית שב־חסות הסובייטים. היתה זאת התחלה פשוטה להכשרת הקרקע למגעים עם ישראליים.

הכוונה היא, כמובן, לאנשי רק"ח. עד כה לא נודע כישראל על פגישה כלשהי בין אנשי רק"ח ובין יאסר עראפאת עצמו, אם כי אנשי רק"ח נפגשו בוועידות קומוניסטיות שונות עם אנשי־שמאל כ־אש"ף.

כפי שאמר עראפאת לפיסגה הערבית, שנערכה באלג'יר ב־1973: „העם שלנו מתקדם לקראת החלטה היסטורית." היתה זאת התקדמות לקראת איסטרטגיה חדשה למציאות פיתרון של שלום לבעייה הפלסטינית.

צוות אש"ף למגעים

א חרי הפיסגה החליט הוועד המרכזי של פתח, בפגישה עם פלסטינים שאינם חברי פתח, להקים צוות של אנשי פתח, שיקבל על עצמו להיות במגע עם העניינים השוטפים בישראל.

הקדמת העיתון הערבי:

העיתון הערבי מקדים לדו"ח שלו את החקדמה הבאה: „הדברים, שפורסמו עד כה על המגעים הסודיים בין אש"ף ובין אישים ישראליים בכירים, הותאמו בקפדנות לאינטרסים ישראליים. כתוצאה מכך נוצר בעולם הערבי, וגם בישראל, רושם מוטעה על אופיים ומניעיהם של מגעים אלה. „להלן מפרסם, איוונסט' דו"ח על חדו־שיח האש"פי־ישראלי פרי מחקר לעומק שנמשך ארבעה שבועות, על פי מקורות ישראליים, פלסטיניים וערביים אחרים, ובמייוחד אלג'יריים, משום שאלג'יריה היא שיזמה את רעיון המגעים האלה. הדו"ח של, איוונסט' מהווה את המיסמך השלם והאובייקטיבי ביותר, שחובר עד כה, על המגעים בין אש"ף וחישראלים."

ניהל כמה פעולות־פיראטיות עצמאיות, שב־אחת מהן, בנמל־התעופה במינכן, נפצעה השחקנית חנה מרון. לאחר־מכן תמך אירגון זה בהחלטתו של גמאל עבד־אל־נאצר להפסיק את מילחמת־ההתשה, בניגוד לדעת כל שאר אירגוני הפדאיון (מילבר אירגון־רסיס קטן אחר). הוא נכנס לקרבות עקובים־מדם עם „החזית העממית לשיחרור פלסטין" של ד"ר ג'ורג' חבש, בעל הקו הקיצוני. כמוך לספטמבר השחזר הצטרף סאדאתי עם אירגונו לתנועת פתח ונחשב שם כאחד מראשי המגמה המתונה.

הקמת הצוות הזה סימנה את השלב ה־שני של ההכנות לשיחות בין הפלסטינים והישראלים. אולם הפלסטינים היו עדיין רחוקים מלהסכים בינם לבין עצמם על הדרכים להמשך העניין. אמנם, הם היו תמימי־דעים לגבי הצורך לכונן מדינה פלסטינית עצמאית בגדה המערבית וב־רצועת־עזה, באמצעות הסדר שיושג במ־שא־ומתן בז'נבה, אך הם היו חלוקים לגבי שיחות ישירות עם ישראלים.

היו שסברו שאם יקיים אש"ף מגעים כלשהם, הם צריכים להיות רק עם אנשי־שילטון ישראליים בכירים. אחרים סברו שאת המגעים הראשונים יש לנהל במי־שור נמוך יותר. בסופו של דבר ניצחה הדיעה השנייה, אך הוסכם שהנציגים ה־פלסטיניים לא יהיו, לפחות בשלבים הרא־שונים, אישי־ההנהגה הבכירים.

פעולות חמאמי ואבנרי

ב ינתיים ננקטו במקום אחר צעדים לטפח מגעים פלסטיניים־ישראליים. הצעדים הראשונים נעשו בלונדון.

הנציג הרישמי של אש"ף בלונדון, סעיד חמאמי, כתב שני מאמרים למען טיימס הלונדוני, בנובמבר ובדצמבר 1973. במא־מרים אלה דיבר נציג אש"ף בפעם הרא־שונה על נכונות האירגון לקבל, במיסגרת הסדר־שלום כולל, את הקמתה של מדינה פלסטינית עצמאית בגדה המערבית וב־רצועת־עזה.

יוזמה זו נמשכה והוגברה בסימפוזיון שנערך בלונדון במארס 1975, מטעם ה־מועצה לקידום הבנה ערבית־בריטית. חמאמי ישב על במה אחת עם דובר יש־ראלי, דן גילון, העורך־לשעבר של כתב־העת ניו מידל איסט. חמאמי הירצה על „איסטראטגיה פלסטינית למען דו־קיום בשלום," ואילו גילון הירצה על „שלוש דרכי־מחשבה על הבעייה הפלסטינית ב־חוגים ישראליים רשמיים."

יש כאן טעות כפולה. שם האיש הוא דן גילון, ואין הוא ישראלי, אלא יהודי אנגלי, שחי בנעוריו זמן־מה בישראל. אין הוא קשור בשום נוף פוליטי ישרא־לי. „ניו מידל איסט" היה שבועון בריטי

(המשך בעמוד 34)

בעיניים ערביות

שני חברי הוועד המרכזי של פתח, מח־מוד עבאס (אבו־מאזן) וחאליל וזיר (אבו־ג'יהאד) נתמנו כיושבי־ראש. הצוות כלל גם את חביב קהווג'י, עורך כתב־העת אל־ארד המופיע בדמשק, סברי ג'ריים, איסאם סאדאווי וכמה מנציגי פתח ב־אירופה.

להכנת הדברים: תנועת פתח היא גוף פוליטי־מיפלגתי, שהוא הכוח המרכזי ב־אש"ף. לפתח יש זרוע צבאית, המכונה „אל־עסיפה" („הסערה"). מבחינת שאש"ף אינו אלא אירגון־גג, הכולל את כל מר־כיבי התנועה הפלסטינית, מתקבלות ה־החלטות האמיתיות בצמרת פתח. הגוף המכונה „הוועד המרכזי" או „הוועד המ־הפכני" של פתח, המונה בין 15 ל־20 חברים, הוא, על כן, מרכז קבלת־ההח־לטת של התנועה הפלסטינית כולה.

אבו־ג'יהאד ואבו־מאזן נחשבים לעוז־ריו הקרובים ביותר של עראפאת, והם מדורגים כמס' 2 ומס' 3 בצמרת פתח ואש"ף *. אבו־מאזן הוא האשף הכלכלי של פתח, ויש המשווים אותו לפינחס ספיר. הוא השולט על מימון התנועה, שבא בעיקרו מסעודיה. אבו־ג'יהאד הוא האיש האחראי על הכוח המילחמתי של פתח.

חביב קהווג'י הוא ערבי ישראלי, מו־רה מעכו, שנמנה עם מקימי תנועת „אל־ארד" הלאומנית, שקמה בישראל בסוף שנות ה־50' ושדוכאה בכוח על־ידי ה־מימשל הצבאי. אחרי שעיתון התנועה נאסר ורשימתה לכנסת בוטלה על־ידי ה־שילטונות, נעצרו קהווג'י ואשתו, ולב־סוף שוחררו, כתנאי שיעזבו את המדינה. לאחר־מכן הוסבר שמו של קהווג'י כמי שקיבל את פני אחוד אדיב בדמשק.

* הגילוי הראשון על מקומם של שני אישים אלה בהירארכיה הפלסטינית פור־סם לפני שנה וחצי בהעולם הזה (1995), בדו"ח שחיבר אבנרי במהלך מגעיו עם אישים פלסטיניים.

סברי ג'ריים הוא בן הכפר פאסוטה בגליל. הוא למד מישפטים באוניברסיטה העברית בירושלים, היה מנהיג הסטודנ־טים הערביים, ולאחר מכן עבד כעורך־דין בחיפה. בנעוריו הצטרף לתנועת „אל־ארד". ב־1966 כתב, בעברית, את הספר החשוב ביותר על מצב ערביי ישראל, שהקנה לו שם בינלאומי כחוגים פולי־טיים ואקדמאיים. אחרי מעצר קצר שוחר־רר ועזב מרצונו את המדינה, כשהוא נו־שא דרכון ישראלי. לאחר מכן הפך ראש המכון לעיוניים פלסטיניים בביירות — מוסד שגם לו יש שם מצויין בחוגים אק־דמאיים בינלאומיים. הוא נחשב כעת ל־מומחה מס' 1 לענייני ישראל באש"ף.

ד"ר עיסאם סאדאווי הוא פלסטיני שלמד רפואה בארצות־הברית, קנה לעצ־מו שם כמנתח־לב מהולר. אחרי מילח־מת ששת־הימים נמש את הקאריירה ה־רפואית, חזר למולדת וחקים בפברואר 1969 אירגון־פידאיון כשם „אירגון ה־פעולה למען שיחרור פלסטין". אירגון זה